Årsmelding
Stiftelsen
Nordmøre museum

2018

fortida starter nå...

Museets virksomhet omfatter aktivitet i samtlige 11 nordmørskommuner

Bygningene i Kristiansund eies av Stiftelsen Nordmøre museum (SNM) og omfatter Norsk klippfiskmuseum (Milnbrygga), skipsverftet Mellemværftet, Strandhuset, Woldhuset og -brygga samt museets anlegg i Knudtzondalen (magasinet, Almskårstua, stabbur og kvern). Vi disponerer og vedlikeholder også museumskafeen Patrick Volckmar, Brunsvikens reperbane og Hjelkrembrygga. Stiftelsen eier 19.500 gjenstander, 191.000 foto og 27 båter.

Stiftelsen har driftsansvar for følgende museumsavdelinger som yter museumstjenester i de øvrige 10 nordmørskommunene:

- Sunndal: Sunndal bygdemuseum
- Surnadal: Surnadal museum
- Smøla: Smøla museum og Norsk myrmuseum
- Tingvoll: Tingvoll museum
- Averøy/Eide: Gamle Kvernes bygdemuseum
- Rindal: Rindal skimuseum
- Aure: Kråksundet sjøbruksmuseum
- Halsa: Stiftelsen Geitbåtmuseet med avd. Husasnotra
- Gjemnes: Gjemnes bygdemuseum

Stiftelsen Nordmøre museum ble etablert som regionmuseum for Nordmøre i 2003 som en selvstendig kulturhistorisk, vitenskaplig institusjon med formål nedfelt i egne vedtekter.

Styret er stiftelsens øverste organ. Årsmøtet velger styre og fører tilsyn med stiftelsens virksomhet. Einar Lund er styreleder og Ragnhild Helseth nestleder. Øvrige styremedlemmer: Lilli Husby, Iver Nordseth, Ragnhild G. Tunheim, Svein Kongshaug og ansattevalgte Maja Frønes og Douglas Wilmot.

Vi arrangerte styreseminar i 2018 med både faglig og administrativt innhold for alle musea i fylket. Seminaret er en viktig arena for drøfting av felles oppgaver og utfordringer og for dialog mellom museene og fylket. Samarbeidet er formalisert gjennom MIMR, musea i M&R, som har jevnlige møter og arrangerer fagsamlinger.

Besøkstall

Avdeling	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Kristiansund	37.486	35.445	35.446	39.817	38.526	36.907	33.147	32.725
Sunndal	3.687	6.791	7.088	6.545	6.088	5011	5554	5529
Surnadal	6.371	6.165	5.644	5.277	3.410	5359	3995	3951
Tingvoll	6.475	6.400	6.380	3.210	4.040	6600	5600	6538
Smøla	4.120	3.757	3.560	3.333	2.717	2489	3693	2455
Rindal	9.806	10.559	9.422	9.508	6.852	2188	5270	5428
Averøy/Eide	6.498	4.084	2.526	2.500	4.200	5203	5010	6282
Aure	1.280	1.365	1.097	541	470	744	744	1100
Halsa	28[1]	260	497	438	2.500	4380	3780	3300
Gjemnes	900	950	1.050	150	450	450	2021	2744
Samlet	**76.651**	**75.777**	**72.217**	**71.319**	**69.253**	**69.331**	**68.814**	**70.052**

[1] Siden Sliperiet på Geitbåtmuseet er under rehabilitering holdt museet stengt for publikum i 2018.

fortida starter nå...

fortida starter nå...

Forvaltning

Vi arbeider for å ha en så representativ og bred samling som mulig for et best mulig bilde av samfunnslivet gjennom historien på Nordmøre.

Funksjonen som fagleder forvaltning var operativ fra 1. mars. Fornyet søknad om investeringstilskudd nybygg i Kristiansund sendes av prosjektansvarlig; Kristiansund kommune. Som en av fire profesjonelle kulturaktører mener vi at samlokalisering åpner muligheter for spennende samarbeid til glede for innbyggere og tilreisende. Vi har bidratt i nedskaleringsarbeidet etter krav fra regjeringen om maksimum kr 150 mill. i statstilskudd til hele prosjektet.

Museets arbeid gjøres i tråd med våre planverk. Det arbeides videre med prioritering av bygningssamlingen på Nordmøre. Vi er ferdig med stabbura og er nå i gang med nausta. Vi har hatt en større sikringsgjennomgang, inkl. ny brannteknisk rapport, av våre bygg. Avdelingene/lokale eiere følger opp tilstandsvurderingene av våre kulturhistoriske bygninger i SNM. Vi bistår faglig i vedlikeholdet og yter økonomisk bistand til prosjekt. Rehabiliteringen av Sliperiet i Halsa, finansiert av stat/fylkeskommune/kommune, nærmer seg slutten. Holmskuret på Mellemværftet ble ferdigstilt. Brygga på Sanden på Smøla ble delvis renovert, kverna på Kvernes ble flyttet og restaurering av vinduer var blant mange av våre vedlikeholdsoppgaver dette året. Våre hager, kulturlandskap og verna slåtteeng ble skjøttet. Vi har utredet muligheten for selv å utføre måttbehandling av våre bygg som vi nå utfører selv.

Som ledd i nødvendig samlingsgjennomgang er det årvisse felles samlingsdager med Primus-registrering og fotografering. Denne gang i Sunndal i forbindelse med tilbakeflytting til rehabilitert magasin. Det ble opprettet stasjoner med registreringssjekk og fotografering. Gjennom året gjøres digital registrering av gjenstander på avdelingene. Vi er godt igang med en samlet dokumentasjon og bruk/formidling av våre museums-smier inkl. intervju av lokale informanter. Arbeidet med nyskilting i Svinviks arboret er godt i gang. Ellers er det gjort en god del oppgraderinger og fornyelser av samlingene her og det arbeides med flere prosjekter i samarbeid med andre museer.

Digitalisering av fotosamlingen videreføres; publisert totalt 32.167 teksta historiske foto, 11.056 gjenstander med foto og 118 fortellinger på digitaltmuseum.no. Vi utgir årbøker og annen lokalhistorisk litteratur.

Økonomi

I samsvar med regnskapsloven §3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelse av regnskapet. Revidert regnskap 2018 viser et overskudd på kr 1.338.637. Likviditeten i stiftelsen er tilfredsstillende.

Likestilling

Det er 4 menn og 4 kvinner i styret, med vararepresentanter er fordelingen 6 menn og 7 kvinner. Kjønnsfordelingen blant de ansatte er 12 kvinner og 11 menn, ekskl. ansatte på Geitbåtmuseet/Husasnotra.

Andre forhold

Stiftelsens virksomhet forurenser ikke det ytre miljø. Det har ikke vært personskade i 2018. Sykefraværet utgjør 4,72 % av den totale arbeidstiden, 1,5 % er langtidssykemeldinger og 3,21 % er korttidssykemeldinger. Arbeidsmiljøet i bedriften er tilfredsstillende og vi har verneombud.

fortida starter nå...

Forskning

Forskning og kunnskapsutvikling ved museet er et nødvendig faglig grunnlag for innsamling, dokumentasjon og formidling, og skal utvikles ved økt forskningssamarbeid.

Funksjonen som fagleder forskning var operativ fra 1. mars. Det har vært lagt ned mye arbeid i bygging av nettverk, skriving av søknader og forsøk på rekruttering av masterstudenter. En masterstudent er nå knyttet til temaet tekstilhistorie/kvinnehistorie som er en viktig satsing på Tingvoll. Det arbeides forøvrig med fagfellevurderte publikasjoner.

Museets årbok 2018 hadde eksterne artikler om klippfiskhistorie ved Trudi Eikrem og Karsten Alnæs, og artikler om nordmørsk identitet, arkeologi, middelalderkirka på Frei, fengsel i Kristiansund og på Tingvoll. Egne ansatte skrev bl.a. om metallsøkere, kvinner i lokalhistoria, Symfoniorkesteret 100 år, fredning av Mellemværftet og renovering av tresliperiet på Geitbåtmuseet.

I samarbeid med Romsdalsmuseet deltar vi i et forprosjekt om Svanviken - en arbeidskoloni for "omstreiferfamilier" som skulle vennes til et liv som fastboende. Vi er med i forskningsprosjektet "Fogderifylket" med musea i fylket (finansiert av Kulturrådet) og sitter i styringsgruppa for det fylkeskommunale prosjektet "Reiseliv, mat og kultur". Det samles inn kunnskap om migrasjon, bureisinga på Frostadheia, hermetikkproduksjon og tekstilhistorie til planlagte utstillinger. Det forskes videre på Geitbåtens egenskaper særlig gjennom bruk av nybygd kopi av Gressetbåten og digitalisering av måleskjemaer. På Svinviks arboret arbeides det med flere prosjekt om kartlegging, sikring og formering av rododendron og frukthagen.

Daniel Ødegårds bok "Jappe Ippes – Norges første klippfiskgründer" utkom som nr. 8 i SNMs skriftserie. Vi ga ut boka med prospektkort fra Rindal "Så son va det". I tillegg medvirket vi til utgivelsen av Audun Dybdahls bok "Med angel og not. Fiskeutstyr ved kysten fra steinalder til motoralder". Det er stor aktivitet med veiledning til publikum og studenter. Foto-, privat- og avisklipparkiv og bibliotek driftes med bistand fra ulønnet personale. Årlig forelesning om klippfiskhistorie for Høgskolen (HiKSU).

Strategi

Stiftelsens spesialisering er forankret i museumsreformen som vilkår for robuste fagmiljøer og høy faglig kvalitet. I denne sammenhengen forstås SNM som ett museum med et utvalg av satsningsområder som til sammen utgjør SNMs viktigste oppgaver. SNM er én organisasjon med virksomhet på flere lokasjoner og med intern arbeidsdeling som tydeliggjøres ved spesialisering. Bruk av felles midler til vedlikehold etter vedlikeholdsplan understøtter spesialiseringsprosessen.

Museumsfaglige temaer ved museumsenhetene, som ikke omfattes av spesialiseringen, blir i større grad område for lokalt initiativ fra frivillige og kommuner. På denne måten kan SNM ved bruk av felles midler møte krav fra storsamfunnet om robust og spesialisert museum med regional identitet etter museumsreformen, og samtidig ta vare på de ressursene som ligger i frivillig engasjement og lokal egenart.

fortida starter nå...

Formidling

Vi har ambisjon om å engasjere, gi ny innsikt og kunnskap, gode opplevelser og styrke identiteten som Nordmøring.

Funksjonen som fagleder formidling var operativ fra 1. august. Vi samarbeider med musea i fylket om opplæring/oppfølging av formidlere til den kulturelle skolesekken og opplegg rundt gjennomføring. Ansatte har vært på skolene med flere produksjoner i skolesekken. Gjennom den lokale skolesekken ble det arrangert jernalderdag og vikingdag i Sunndal.

Utover skolesekken arbeider vi målbevisst mot skolene og får svært mange besøk til våre spesialsydde opplegg. Dette er gjerne aktivitetsbaserte opplegg der læring gjennom prøving er en viktig tilnærming. I løpet av året har vi også mange aktivitetstilbud for alle aldre, som smiing, repslaging, slakting, hesjing, baking mm. Nevnes kan også tilbudet om "Den naturlige skolesekken" i samarbeid med Tingvoll naturvernforbund. Her fokuseres det på sammenhengen mellom natur og menneskelig aktivitet, om biologiske og kulturelle endringer over tid.

Vi har sommer- og julearrangement, temakvelder og -dager, bokbad og historiske vandringer. I samarbeid med friluftsrådet og kommunen laget vi kulturløype i Kristiansund med utgangspunkt i Ole Ranheimsæter-foto. Det er åpent for publikum når vi brenner vår egen kaffe på vår mer enn 100 år gamle kaffebrenner i museumskafeen Patrick Volckmar. Vi har omvisninger og holder foredrag i mange ulike temaer både i og utenfor våre museumslokaler. Og vi har laget flere mindre utstillinger.

Museet har fokus på digitalt innhold og formidling. Det legges ut artikler på digitaltmuseum.no. Vår hjemmeside, som følger DIFIs retningslinjer, oppdateres med arrangement, artikler, foto og nettutstillinger. Avdelingene er aktive på egne facebooksider, i tillegg til stiftelsens, for å nå bredt ut og forhåpentligvis nye og yngre brukergrupper. Vi sender ut månedlige nyhetsbrev pr mail, filmer på Youtube og vi er aktive på instagram.

Fredning

Riksantikvaren overrakte fredningsdokumentet på fredningsmarkeringen i Holmskuret på Mellemværftet 6. september.

Markedsføring / medieoppslag

Vi har mange gode medieoppslag, bl.a. en artikkel om fredning av Mellemværftet i Aftenpostens historiemagasin, NRK om operahistorie, klippfisk, gamle bytrær og fogderi og juletradisjoner i P1.

SNM satser på helhetlig markedsføring og merkevarebygging. Vi utarbeider brosjyrer, løpesedler og plakater. Vi markedsfører oss på egen hjemmeside, facebook, instagram, blogg og på andres nettløsninger. Videre i lokale og nasjonale aviser, nærradio, magasinreklame, kulturkalendre på nett, NRKmr TV og radio. I år hadde vi for første gang filmreklame på ferger. Google Partner og VisitNorway.

fortida starter nå...

Fornying

Vi skal være profesjonelle og aktuelle og ha en aktiv samfunnsrolle gjennom faglig utvikling og nytenkning.

Stiftelsen Nordmøre museum arbeider for å være en sentral og naturlig del av samfunnsdebatten og folks liv, og aktivt samarbeide med regionens nærings- og organisasjonsliv. Oppfølging av museumslag, venneforeninger og andre organiserte og enkeltvis, er en viktig del av vårt arbeid med å være en lokal kraft og bidragsyter. Vi er opptatt av å oppnå økt besøk og oppslutning om våre aktiviteter og da er det viktig med gode besøksarenaer og at vi er engasjerende og aktuelle for vår samtid.

Vi driver utviklingsarbeid for å være kunnskapsbase om Nordmøres fortid. Vi har forberedt grunnen for arbeidet med å utvikle spesialiserte avdelinger som tilbyr formidling og produksjon for kunnskap og gode opplevelser. Vi samarbeider med de fleste skoler og barnehager. Sykehjem og pensjonistforeninger og andre organisasjoner er andre viktige kunder. Mange av kultursekktilbudene mm., som vi formidler, skjer på skolene. Vi blir involvert i planarbeid i kommunene. Våre arrangementer og aktiviteter får god dekning i lokale medier.

Vi deltok på fagsamlinger for musea i fylket (MIMR) om museenes og sogelagenes årbøker, museene og regionreformen og om formidling. Vi arrangerte kurs i vitenskapelig skriving. Vi deltok tradisjonbåtseminar og i samlinger om arkeologi, kulturlandskap og i bevaring. Fylkesoppgaven ”handlingsbåren kunnskap” ivaretas først og fremst gjennom aktiviteten på Husasnotra. Vi besøkte Falstadmuseet og formidlingsoppleggene der. Videre har vi deltatt på nettverksmøter, kulturtorget i fylket, seminar på Norsk Håndverksinstitutt om fargerfaget og trykk på ull. Utover dette deltar de ansatte på ulike relevante kurs og samlinger.

Kulturelt mangfold

Asylmottak, norskopplæringen for voksne og Euroskolen bruker museet som arena for formidling av norsk tradisjon og språk. Innføringsklasser for barn av nyankomne deltar på tilrettelagte tilbud.

Tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne/ universell utforming

Vi har universell tilgjengelighet i våre bygninger så sant det er mulig av kulturhistoriske hensyn. Teleslynge ble installert i hovedsalen på Kvernes. Vår hjemmeside følger DIFIs retningslinjer og her får du tilgang til aktiviteter, artikler, utstillinger osv. Egne opplegg for demente. Ledsagerordning.

fortida starter nå...

Immateriell kulturarv

Nordmøre museum har handlingsbåren kunnskap som en av sine fylkesoppgaver. Museet har lang tradisjon med lærlinger, videreført i prosjekt "næminger" ved Husasnotra, se under. For det freda Mellemværftet som fartøyvernsenter i fylket, står bevaring og videreføring av kunnskap og innsikt knyttet til skipsbygging og mekanisk arbeid sentralt.

Kaffebrenneriet og museumskafeen Patrick Volckmar, kafeene på arboretet og på skimuseet er møtesteder med den nære fortid som ramme; bydelsmuseum, samtalearena og møteplass for unge og gamle. Og vi har bacalaokonkurranse for både storhusholdninger og private.

Tradisjoner som gjelder årshøytider, særlig St. Hans og jula, med opplegg for barnehage og skole ivaretas gjennom ulike arrangement, og vi gir rom for konserter med lokal folkemusikk. Det satses på formidling knyttet til aktivitetsdager med tema der gamle teknikker demonstreres, bl.a. skogsarbeid, stell av slåttemark, redskapsbruk, smiing, baking og husflidsarbeid.

Handlingsbåren kunnskap

Nordmøre museum har handlingsbåren kunnskap som fylkesoppgave. I samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune og Halsa kommune har SNM bidratt til gjennomføring av næmingeordningen ved Husasnotra i Halsa. Avdelingen har særlig ansvar for å ta vare på og videreføre kunnskap knyttet til Geitbåten (så vel som andre klinkbygde farkoster i regionen) og ivaretaking av tradisjonshåndverk og opplæring. De holder kurs i tradisjonshåndverk. Ordningen utdanner nå fjerde kull næminger. Det er nå igangsatt en prosess med det formål å fusjonere Geitbåtmuseet med SNM.

Fartøyvern

Mellemværftet er et godt bevart skipsverft fra seilskutetiden. Anlegget er fredet og er fylkets fartøyvernsenter. Slippmesters kunnskap, innsikt og yrkesmessige erfaring er en vesentlig del av kompetansen. Nordmøre museums fotosamling inneholder et stort antall objekter med eldre fartøy som motiv/delmotiv. Stiftelsen Maritim historie skriver historien til Storvik mek. verksted i samarbeid med Nordmøre museum. Gjennomførte fartøyvernseminar for fylket med musea i fylket, MiST, NNFA mm.

SNM er med i:

Nasjonale nettverk

Tradisjonshåndverk og bygningsvern, Kystkultur, Kulturlandskap og Kvinnehistorie.

NMF-seksjoner

Forskning. Industri, kommunikasjon og anlegg (SIKA).

Andre

Nettverk for skimuseer. Nettverk for arkeologiformidling.

Kurs/seminar/kompetanse

En konservator gjennomførte Muse621 ved UIB. Vi deltar på ulike kurs, studieturer, seminar, MIMR-samlinger (musea i M&R) og fagdager.

fortida starter nå...

Kristiansund, den 20. februar 2019

Einar Lund

Ragnhild Helseth

Svein Kongshaug

Lilli Husby

Iver Nordseth

Ragnhild Godal Tunheim

Maja Frønes

Douglas Wilson

Gjenstandene avbildet i årsmeldingen er fra Nordmøre museums samling,
fotografert av Ragnar H. Albertsen

Stiftelsen Nordmøre museum

Postboks 291 Kongens Plass, 6501 Kristiansund N - Telefon 71 58 70 00
post@nordmore.museum.no
Bank giro 3930.10.14639 - Org.nr. 985 907 293

www.nordmore.museum.no